

РОЛЬ КОНТРОЛЮ В РОЗВ'ЯЗАННІ ЗАДАЧ ЛЬОНОПЕРЕРОБНОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

Ринкова економіка змушує кожне підприємство працювати в режимі рентабельності, виробляти продукцію, яка користується попитом на товарному ринку. Однією з найбільш прибуткових і забезпечуючих сировиною різноманітні галузі промисловості на протязі минулого століття було льонарство. Незважаючи на кризовий стан на протязі 90-х років у галузі льонарства, спричинений порушенням еквівалентності обміну між галузями льонопереробного підкомплексу дією інфляційних процесів, значним зниженням платоспроможності попиту на льняні товари в третьому тисячолітті простежується відродження галузі, що свідчить про актуальність вивчення існуючих проблем, доцільність проведення досліджень. Висвітленню проблем економіки льонарства присвячені праці І. Т. Карпця, В. Б Ковальова, А. Я. Соловйова, М. М. Труша, М. К. Циганка, О. М. Шпичака та ін.

Трансформація змін у технології, організації виробництва і переробки продукції на малих підприємствах, в інтегрованих формуваннях, в нових умовах економічних взаємовідносин викликаних демократизацією форм власності є проявом сучасної аграрної політики і потребує нових підходів до їх вирішення.

На даний час ріст виробництва волокнистої льонопродукції вимагає додаткових зусиль у пошуках каналів збуту і на налагодженні взаємовідносин між виробниками і переробниками.

Основою виробничо-економічних зв'язків є договір контрактації, де відображається інформація про кількість, якість, строки, порядок і умови доставки льону на переробні підприємства.

Договірна система [1] сприяє підвищенню взаємної відповідальності сільськогосподарських підприємств і переробних підприємств лляної промисловості. Але, як свідчить досвід, економічна відповідальність підприємств-партнерів поки-що недостатня. В договорі не знаходять відображення зобов'язання господарств по підвищенню якості льону і деякі інші, сприяючі контролю господарської діяльності [2].

Технологічна послідовність виробництва і переробки льону створює основу для поєднання процесів виробництва, заготівлі, переробки і реалізації готової продукції [3, 4]. Льон — одна із культур, технологія виробництва якої тісно пов'язана зі способами переробки сировини. Тому в роботі по переходу галузі на індустріальну основу важливе місце належить рівню розвитку як переробної промисловості, так і сільськогосподарських підприємств.

Необхідно враховувати специфіку кожного із партнерів, а також їх зацікавленість у кінцевому результаті. Дієвий контроль і аналіз господарської діяльності допоможе здійснити пошук резервів на кожній стадії, що дозволить вплинути на послідовні процеси переробки льоносировини.

Доцільно, щоб льонозаводи на основі договорів співдружності в заключний період догляду за посівами в господарствах проводили з участю їх представників оцінку якості льоносировини і умовну прийомку в стрічках чи на корені з визначенням строків вивезення продукції на завод, що сприятиме покращанню контролю економічних взаємовідносин.

Впровадження рулонної технології збирання льону і переробки сировини з рулонів на заводах дозволило скоротити трудові затрати, збільшити вихід волокна і підвищити якість.

Інтереси дальшого розвитку цієї технології вимагають більш тісних взаємовідносин між господарствами і заводами, організації прийомки льону на корені в фазі бутонізації або ранньо жовтої стиглості. Це дозволить уникнути щоденної оцінки сировини в період вивезення на заводах і тих помилок, які неминучі при сноповому методі, а також ліквідувати простої транспорту, прискорити процес заготівлі в цілому, підвищити спільну зацікавленість партнерів на основі дієвого контролю.

В умовах організації виробництва на основі взаємовигідних відносин доцільно на базі льонарських підприємств створювати колективи по переробці виробленої сировини [5]. Вивчення досвіду смоленських льонарів, що використовують за голландським методом невеликі сучасні цехи для переробки безпосередньо в господарствах, сприяють отриманню додаткового доходу. Сучасні сільськогосподарські підприємства України також зацікавлені здавати не тресту, а волокно, що є умовою отримання продукції високої якості, починаючи з поля і закінчуючи цехами льонокомбінату. А це об'єднує інтереси виробляючих і перероблювальних підприємств.

Переведення сільськогосподарського виробництва на промислову основу є найважливішим напрямком аграрної політики на сучасному етапі. Цей процес передбачає одночасно корінне технічне переозброєння суміжних галузей, що входять в агропромисловий комплекс, зайнятих виробництвом, переробкою льонопродукції і доведенням готової продукції до споживача. Так як сільське господарство є однією з важливих ланок АПК країни, то удосконалення міжгалузевих зв'язків набуває особливої актуальності і можливості здійснювати контроль господарської діяльності як всередині ланок так і на міжгалузовому рівні.

Створення міцного сировинного фонду і забезпечення країни предметами споживання льонопродукції можуть бути забезпечені не лише шляхом збільшення виробництва, але і шляхом ліквідації втрат і більш раціонального використання продукції. Ліквідація втрат носить комплексний характер, що передбачає комплексний контроль господарської діяльності. І не в змозі вирішити цю проблему повністю боротьба з втратами і погіршенням сільськогосподарської сировини лише в окремих ланках. Втрати сільськогосподарської продукції, недоотриманої в процесі виробництва і втрати її в процесі транспортування, збереження і переробки, визначені методами контролю господарської діяльності, визначають раціональне розміщення промисловості.

Безумовною умовою прискореного розвитку виробництва на сучасному рівні є творче співробітництво сільського господарства і промисловості.

Найбільш прогресивною формою руху сільськогосподарської продукції до безпосереднього споживача із збереженням її якості є прямий зв'язок сільськогосподарського виробництва з промисловим. Але не завжди розвиток міжгалузевих зв'язків направляється на збільшення кінцевих народногосподарських результатів. Економічні взаємовідносини побудовані на основі покращання механізму господарювання передбачають, що поряд з організаційними міроприємствами при виконанні технологічного процесу важливе місце відводиться також контролю і обліку кількості і якості виконаних робіт і витрачених матеріалів.

Точний і своєчасний облік дозволить контролювати доцільність витрат виробництва і в ряді випадків буде сприяти зміні існуючих технологій з метою уникнення необґрунтованих витрат на виробництво льонопродукції.

Тому технологічні процеси немислимі без чіткої організації контролю і обліку кожної операції.

На основі викладеного можна зробити висновок, що задоволення потреб у продукції, яка виробляється підприємствами досліджуваної галузі залежить не лише від виробничо-економічних зв'язків, а і нерозривно пов'язане з рівнем організації обліку і контролю витрат на виробництво.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Гайдуцкий П. И.* Контрактация сельскохозяйственной продукции. — К.: Урожай. 1989. — 176 с.
2. *Штичак А. М.* Экономические взаимопонимания сельскохозяйственных предприятий со сферой заготовок и переработки технических культур. — К.: Урожай. 1987. — 152 с.
3. *Карпец И. П., Скляничук В. М.* Как повысить качество и сохранность льнопродукции. — К.: Урожай. 1986. — 128 с.
4. *Полищук Г. В., Штичак А. М., Мобвисив В. М.* Экономика производства и первичной переработки льнопродукции. К.: Урожай. 1982. — 96 с.
5. *Труш М. М., Мухин В. В., Марива З. И.* Уборка и реализация льна в СССР // Лен и конопля. — 1986. — № 6. — С. 37—38.

Н. А. Случак, аспірант,
Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ АСПЕКТІВ АВТОМАТИЗОВАНОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ

Головним завданням бухгалтерського обліку, його основним призначенням і цінністю є забезпечення користувачів достовірною та своєчасною інформацією. Саме ці два критерії є особливо важливими, якщо мова йде про управлінську інформацію. Досягнути виконання таких завдань можна шляхом автоматизації обліку.